

ESMINĖS PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS STIPRYBĖS

1. Panevėžio regiono urbanistinis ir administracinis centras
2. Pramonės 4.0 vystymo Panevėžio regione 2019-2023 m. strategija
3. Susisiekimui palanki geografinė padėtis šalies ir Baltijos regiono atžvilgiu
4. Vystomas *Rail Baltica* projektas
5. Aukštas infrastruktūros išvystymo lygis Panevėžio LEZ
6. Parengtas ir įgyvendinamas Panevėžio miesto darnaus judumo planas
7. Didelė ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programose dalyvaujančių vaikų dalis
8. Savivaldybės švietimo sistemą siekiama orientuoti į technologinį ugdymą
9. Nuosekliai plėtojamas STEAM (gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, matematikos, menų) ugdymas
10. Aukšta mokyklų vadovų ir pedagogų kvalifikacija
11. Profesinio ir aukštojo mokslo studijos
12. Didelė kultūros įstaigų įvairovė ir augantis kultūros renginių lankytojų skaičius
13. Panevėžio miesto kūrėjų intelektualinis kapitalas ir iniciatyvos
14. Sukurta pakankamai tolygi socialinių paslaugų infrastruktūra
15. Mažas nusikalstamų veikų skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų.
16. Išvystytas sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas
17. Išvystyta sporto infrastruktūra ne tik aukšto meistriškumo sportui, bet ir fizinio aktyvumo skatinimui
18. Parengta ir įgyvendinama Panevėžio miesto savivaldybės aplinkos stebėsenos (monitoringo) programa 2021-2026 metams.
19. Pasirašyta Ekstremalios klimato kaitos deklaracija
20. 90 proc. šilumos energijos pagaminama iš atsinaujinančių energijos išteklių (biokuro).

ESMINĖS PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS PROBLEMOS, JŲ PRIEŽASTYS IR PASIREIŠKIMO ASPEKTAI

Remiantis SSGG analizės rezultatais, buvo suformuluotos trylika esminių Panevėžio miesto problemų, nurodomos jų pagrindinės priežastys, kurios turi būti šalinamos ar siekiama sumažinti jų neigiamą poveikį. Pateikiamos stiprybės, kuriomis remiantis, bus sprendžiamos įvardintos problemos bei siekiama teigiamo pokyčio (žr. apačioje lentelę). Esminių problemų pagrindu buvo formuluojami strateginiai savivaldybės plėtros tikslai. Uždaviniai ir priemonės numatytos siekiant pasinaudoti galimybėmis ir apsaugoti nuo visko, kas trukdo sėkmei. Atsižvelgiant į SSGG parengtas strateginis tikslų, uždavinių ir priemonių planas.

ESMINĖS PMS PROBLEMOS, JŲ PRIEŽASTYS IR PASIREIŠKIMO ASPEKTAI

5.1. lentelė. Esminės Panevėžio miesto problemos ir jų priežastys

PROBLEMA	PROBLEMOS PAGRINDIMAS (PRIEŽASTYS)	PASIREIŠKIMO ASPEKTAI	STIPRYBIŲ POTENCIALAS SPRĘSTI PROBLEMAS
PROBLEMA. KVALIFIKUOTOS DARBO JĖGOS TRŪKUMAS	<ol style="list-style-type: none"> 1) Mažėjantis gyventojų skaičius, senstanti visuomenė, neigiama neto migracija 2) Nepatrauklus profesinio ir koleginio mokymo įvaizdis bei nepakankamos paskatos rinktis studijuoti technologinius mokslus KTU Panevėžio technologijų ir verslo fakultete 3) Studijų programų neatitiktis šiuolaikinės darbo rinkos poreikiams 4) Kompetencijų, įgytų mokantis neformaliojo būdu, pripažinimo trūkumas 5) Nepakankamai efektyviai veikianti neformalaus mokymosi sistema (nepakankamas finansavimas, trūksta kokybės užtikrinimo, stebėsenos mechanizmų)	<p>Mažėja gyventojų skaičius, sensta visuomenė, gyventojų daugiau išvyksta nei atvyksta, mažėja bendras studentų skaičius profesinio ir aukštojo mokslo įstaigose, studijų programos neatitinka darbo rinkos poreikių, o neformalaus mokymosi sistema vis dar nepakankamai efektyviai veikia. Be to, galimybes pritraukti kvalifikuotus specialistus iš užsienio riboja teisinė sistema.</p> <p>Analizė rodo, kad Panevėžyje ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programose dalyvaujančių vaikų dalis siekia net 90,4 proc., bendrojo ugdymo mokyklų infrastruktūra ir ugdymo priemonės yra modernizuojamos, mokyklose yra įsteigta profesijos patarėjų pareigybė, vystomas Savivaldybės administracijos, švietimo įstaigų ir verslo įmonių bendradarbiavimas (STEAM centras, EVA, MIFA akademijos), profesinė ir aukštosios mokyklos reagoja į verslo lūkesčius ir siekia parengti kvalifikuotus specialistus darbo rinkai.</p> <p>Vis dėlto Panevėžyje pastebima nepakankama mokinių motyvacija rinktis inžinerinės pakraipos mokymo programas. Paminėtina, kad Panevėžyje aktualias inžinerinei pramonei ir Pramonei 4.0 specialybes 2019 m. baigė tik 13 absolventų. Taigi didelės įsidarbinimo galimybės</p>	<p>Panevėžys – regioninis urbanistinis ir administracinis centras, kuriame prieinamas profesinis ir aukštasis mokslas. Tai sudaro galimybes spręsti kvalifikuotos darbo jėgos trūkumą. Be to, sparčiai vystomas „Rail Baltica“ projektas ir susisiekimui palanki miesto geografinė padėtis šalies ir Baltijos regiono atžvilgiu, strategijos įgyvendinimo metu sudarys palankias sąlygas pritraukti kvalifikuotą darbo jėgą iš aplinkinių regionų bei Lietuvos didmiesčių. Pastebėtina, kad PMSA inicijuoja ir įgyvendina švietimo įstaigų ir verslo įmonių bendradarbiavimą, imasi lyderystės įgyvendinant Pramones 4.0 krypties vystymo strategiją regione. Visa tai planuojama ir toliau plėtoti bei efektyviai komunikuoti.</p> <p>Apibendrinant, galima teigti, kad Panevėžyje būtina gerinti profesinio ir aukštojo mokslo kokybę, vystyti tarpinstitucinį ir tarpsektorinį bendradarbiavimą, išnaudoti „Rail Baltica“ projekto galimybes, stiprinti viešąją komunikaciją ir tokiu būdu prisidėti prie darbo rinkos poreikių tenkinimo įdarbinti trūkstantį kvalifikuotą darbo jėgą.</p>

ESMINĖS PMS PROBLEMOS, JŲ PRIEŽASTYS IR PASIREIŠKIMO ASPEKTAI

		yra šiems kvalifikuotiems darbininkams: statybų, automatikos, mechanikos, elektronikos, inžinieriams, pedagogams, gydytojams.	
<u>PROBLEMA.</u> NEPAKANKAMA INOVACINĘ VEIKLĄ VYKdančių ĮMONIŲ DALIS NUO VISŲ ĮMONIŲ	<ol style="list-style-type: none"> 1) Neišplėtotą MTEPI infrastruktūrą 2) Didelę MTEP veiklų vykdymo riziką 3) Aukštos kvalifikacijos specialistų trūkumą 4) Žemą integraciją į tarptautines aukštos pridėtinės vertės grandines 5) Žemą MSI ir verslo bendradarbiavimo lygį 6) Inovacijų paramos ir konsultavimo specialistų nepakankamą kvalifikaciją, paslaugų ir institucijų fragmentiškumą	<p>Panevėžio apskrityje 2018 m. 40 proc. įmonių atitiko inovacinės veiklos klasifikaciją lyginant su visomis veikiančiomis įmonėmis. Tačiau pastebimas 3,3 proc. sumažėjimas palyginus su 2016 m. duomenimis. Technologines inovacijas diegusių įmonių išlaidos inovacinei veiklai Panevėžio apskrityje 2018 m. siekė 32,3 mln., tai yra, 4,1 proc. mažiau negu 2014 m. Vietos verslo įmonės ribotai domisi aukštojo mokslo įstaigų vykdomomis mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklomis. Tą patvirtina ir ES fondų 2014-2020 m. suteikta parama Panevėžio mieste pagal Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimo prioritetą.</p> <p>Visgi inovacinių įmonių apyvartos dalis, palyginti su visų įmonių apyvarta, Panevėžio apskrityje 2016-2018 m. išaugo 17,2 proc. p., kai tuo pačiu metu Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ar Šiaulių apskrityse pastarasis rodiklis mažėjo arba liko beveik nepakitęs.</p>	<p>Inovacijos yra pagrindinis verslo tvarumo garantas. Panevėžyje yra sudarytos sąlygos verslui konsultuotis įvairiais paramos klausimais, gauti informaciją apie projektus, jungiančius verslą, mokslą ir studijas, ieškoti partnerių siekiant aktyvinti inovacinę veiklą: mieste veiklą vykdo VŠĮ Panevėžio mechatronikos centras, VŠĮ Panevėžio plėtros agentūra, VŠĮ Panevėžio mokslo ir technologijų parkas (inovatyvus verslo inkubatorius). Visą šią infrastruktūrą ir paslaugų tinklą būtina tikslingai panaudoti siekiant skatinti Panevėžyje veikiančias įmones ir įstaigas įsisavinti Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijas mokslui ir inovacijoms. Pastebėtina, kad visos ES SF investicijos mokslui ir inovacijoms 2021-2027 m. laikotarpiu bus nukreipiamos į Lietuvos regionus. Šios investicijos yra skirtos skatinti ekonominę pažangą per mokslines ir inovacines veiklas. Taigi veikiantis paslaugų ir infrastruktūros tinklas sudaro sąlygas didinti inovacinę veiklą vykdančių įmonių dalį tiek Panevėžio mieste, tiek visame regione.</p>
<u>PROBLEMA.</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Nepakankamas, Lietuvos teisės aktų įtakojamas, savivaldybės finansinis savarankiškumas	<p>Gyventojų verslumo lygis yra mažesnis palyginus su didžiais Lietuvos miestais (Vilniumi, Kaunu, Klaipėda). Mažėja gyventojų skaičius, sensta visuomenė, gyventojų daugiau išvyksta nei atvyksta. Panevėžio LEZ gali pasiūlyti ribotą</p>	<p>Panevėžyje veikia VŠĮ Panevėžio plėtros agentūra, kuri yra atsakinga už verslo ir investicinės aplinkos gerinimą, turizmą ir Panevėžio įvaizdį. Panevėžio LEZ vysto infrastruktūrą ir vykdo aktyvią investuotojų pritraukimo strategiją. Panevėžio regiono konkurencingumas didinamas įgyvendinant</p>

ESMINĖS PMS PROBLEMOS, JŲ PRIEŽASTYS IR PASIREIŠKIMO ASPEKTAI

NEPAKANKAMAS MIESTO INVESTICINIS PATRAUKLUMAS	2) Nepakankamai didelė LEZ teritorija stambiems investuotojams 3) Teigiamo įvaizdžio trūkumas apie Panevėžio miestą viešojoje erdvėje 4) Nepakankamas Panevėžio regiono savivaldybių įsitraukimas vystant pasirinktą regiono specializaciją	laisvų sklypų skaičių, 2020 m. pradžioje LEZ teritorijoje buvo laisvi 4 žemės sklypai po 0,41 ha, 4,89 ha, 3,4 ha, 0,44 ha ploto. Lietuvoje savivaldybių galimybės disponuoti valstybine žeme, esančia jų teritorijoje, ribotos. Be to šalyje yra taikoma viena griežčiausių savivaldos skolinimosi taisyklių ES, dėl šios priežasties ribojamas investicijų dydis. Vis dar gajūs susiformavę neigiami stereotipai apie Panevėžį, nors nusikalstamų veikų skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, vienas mažiausių tarp didžiųjų Lietuvos miestų. Paminėtina, kad miesto įvaizdį formuoja ne tik vietos gyventojų elgesys, turima infrastruktūra, bet ir sąmoninga bei tikslinga komunikacija. Panevėžio miestas yra nusimatęs tapti vienu stipriausiu Šiaurės Rytų Europos robotikos centru, o visos Panevėžio regiono savivaldybės pasirinkę robotiką ir automatizavimą kaip vieną iš 6 specializacijos kryptių. Visgi šiuo metu trūksta regiono savivaldybių koordinuoto bendradarbiavimo ir aktyvaus įsitraukimo į strateginės Pramonės 4.0 krypties vystymo strategijos įgyvendinimą. Minėtos strategijos tikslas – paskatinti inovacijų kūrimą ir plėtrą regione siekiant užtikrinti įmonių našumą ir konkurencingumą, ekonominę vietos gerovę.	pramonės, savivaldybės ir kitų partnerių iniciatyvą „Industry4Panevėžys“. Panevėžio miesto savivaldybė siekia sukurti Panevėžio miestą kaip stipriausią Šiaurės Rytų Europos robotikos centrą. Visa tai būtina ir toliau plėtoti bei efektyviai komunikuoti. Svarbu perprasti vietos ir užsienio investicijų pritraukimo specifiką bei tobulinti investicijų pritraukimo į Panevėžį strategiją ir rinkodaros priemones. Šios priemonės prisidės prie nepakankamo miesto investicinio patrauklumo problemos sprendimo.
<u>PROBLEMA.</u>	1) Didelė kultūros įstaigų įvairovė, jaunų specialistų ir kultūros sektoriaus	Analizė parodė, kad kultūros įstaigų įvairovė ir prieinamumas yra išvystytas, kultūros renginių ir lankytojų skaičius kasmet augo, tačiau kultūros	Istoriškai ryškiausiai Panevėžio miesto kultūra yra siejama su Panevėžio Juozo Miltinio dramos teatru. Panevėžio miestas garsėja tarptautiniais keramikos, stiklo simpoziumais,

ESMINĖS PMS PROBLEMAS, JŲ PRIEŽASTYS IR PASIREIŠKIMO ASPEKTAI

NEIŠNAUDOTAS KULTŪROS SEKTORIAUS SOCIO-EKONOMINIS POTENCIALAS	reformos trūkumas, finansavimo politikos netvarumas neužtikrina teikiamų kultūros paslaugų kokybės	įstaigų erdvės dar nėra pakankamai pritaikytos daugiavfunkciniam naudojimui, trūksta investicijų technologijoms, skirtoms vystyti novatoriškas kultūrinės veiklas, neišvystyti kultūros klasteriai, trūksta kultūrinio turizmo traukos objektų. Pasigendama kultūros sektoriaus NVO, biudžetinių įstaigų ir verslo bendradarbiavimo. Darbo grupių metu pastebėta, kad regioninės kultūros vertybių (lėlių vežimo teatras, taikomoji dailė ir pan.) puoselėjimas bei naudojimas teikiant kultūros paslaugas yra nepakankamai išvystytas. Pagrindinės esamos situacijos priežastys – jaunų vadybos specialistų kultūros sektoriuje trūkumas, reformos reikalaujanti kultūros vadyba bei kultūros sektoriaus finansavimo politikos vangumas ir netvarumas. Be to, didelė kultūros įstaigų įvairovė, jaunų specialistų trūkumas, ribotos finansinės galimybės neužtikrina teikiamų kultūros paslaugų kokybės.	kameriniais spektakliais, pučiamųjų orkestrų čempionatais, fotografijos parodomis. Šiuo metu mieste veikia 8 galerijos ir muziejai, 4 teatrai, 2 kino centrai / teatrai, 1 kultūros centras ir 2 bibliotekos.
2) Kultūros įstaigų erdvės dar nėra pakankamai pritaikytos daugiavfunkciniam naudojimui	3) NVO kultūros sektoriuje stygius: trūksta kultūros ir verslo kūrybinių iniciatyvų, kultūros klasterių, silpni komunikaciniai ryšiai tarp kultūros įstaigų regione	Didžioji dalis Panevėžio kultūros paveldo objektų yra susikoncentravę miesto istoriniame centre. Kultūros paveldas yra vienas svarbiausių miesto unikalumą lemiančių faktorių. Tačiau kultūros paveldo objektų savininkai susiduria su sisteminėmis kultūros paveldo apsaugos administravimo problemomis, ribojančiomis	Įgyvendintas <i>Panevėžio miesto dailės galerijos aktualizavimo projektas</i> , kurio metu Dailės galerija pilnai pritaikyta kultūrinei bei edukacinei veiklai. Taip pat planuojama statyti Stasio Eidrigevičiaus menų centrą ¹ . Kultūros centras Panevėžio bendruomenių rūmai yra vienas didžiausių daugiavfunkčių kultūros centrų Lietuvoje. Dėl kultūrinių paslaugų įvairovės beveik kas antras panevėžietis laisvalaikio metu lankosi kultūros ir visuomeniniuose renginiuose.
4) Sisteminės kultūros paveldo apsaugos administravimo problemos, ribojančios intensyvesnį miesto istorinio, kultūrinio, architektūrinio paveldo įveiklinimą	5) Menkas regioninės kultūros vertybių puoselėjimas bei naudojimas teikiant kultūros paslaugas	Didžioji dalis Panevėžio kultūros paveldo objektų yra susikoncentravę miesto istoriniame centre. Kultūros paveldas yra vienas svarbiausių miesto unikalumą lemiančių faktorių. Tačiau kultūros paveldo objektų savininkai susiduria su sisteminėmis kultūros paveldo apsaugos administravimo problemomis, ribojančiomis	Siekiant išlaikyti gyventojų ir miesto svečių susidomėjimą kultūra, plėsti kultūrinių paslaugų pasiūlą bei kelti jų kokybę, būtina pasinaudoti turima patirtimi, vertinti kūrėjų ir kultūros darbuotojų gabumus ir profesionalumą kaip vietos kapitalą, sudaryti palankesnes sąlygas talentams realizuoti, siekti kultūros ir meno kūrėjams deramo atlygio ir įvertinimo. Apibendrinant galima teigti, kad Panevėžio miesto kultūros sektoriaus istorinė patirtis, meno kūrėjų profesionalumas ir gyventojų suinteresuotumas sudaro sąlygas siekti efektyviai išnaudoti kultūros sektoriaus ekonominį potencialą.
6) Nepakankamai išplėtotas kultūrinio turizmo infrastruktūra			

¹ 2021-04-14 Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021-04-14 nutarimu Nr. 240 patvirtintas Valstybės investicijų 2021-2023 m. programoje numatytų valstybės kapitalo investicijų paskirstymas ir lėšos SEMC Projektui įgyvendinti numatytos 2022 ir 2023 metais (viso 4,978 mln. Eur).

ESMINĖS PMS PROBLEMOS, JŲ PRIEŽASTYS IR PASIREIŠKIMO ASPEKTAI

7) Menkas gamtos teikinių ir žmonių gerovės sąsajų išryškėjimas	intensyvesnį miesto istorinio, kultūrinio, architektūrinio paveldo įveiklinimą.
8) Nepakankamas profesionalaus meno indėlis kuriant miesto unikalumą ir turistinį patrauklumą	Taip pat nustatyta, kad gamtos teikinių ir žmonių gerovės sąsajų išryškėjimas yra nepanaudojamas sprendžiant kultūros, sveikatinimo ir fizinių veiklų aktualijas mieste, stokojama nuoseklaus bei sistemingo požiūrio vystant žmogaus gerovei palankią aplinką. Panevėžyje vykdoma profesionali teatro veikla, veikia profesionalūs meno kolektyvai, tačiau ne visa jų veikla gyventojų pastebima ir įvertinama palankiai. Darbo grupių diskusijų metu nustatyta, kad profesionalaus meno veikla Savivaldybėje nepakankamai išvystyta ir per menkai prisideda prie miesto unikalumo bei turistinio patrauklumo didinimo.

PROBLEMA. **NEPAKANKAMAI EFEKTYVI** **ŠVIETIMO SISTEMA**

1) Nepakankamas dėmesys geram BU mokyklų mikroklimatui ir gerai mokinių savijautai užtikrinti, mokinių mokėjimo mokytis kompetencijai ugdyti, taip pat mokinių sveikatos kompetencijai ugdyti	Panevėžys tarp lyginamų savivaldybių išsiskiria aukštos kvalifikacijos pedagogų dalimi nuo visų pedagoginių darbuotojų. Pastebimas aukštas mokinių VBE įvertinimas. Švietimo pagalbos specialistų skaičius, tenkantis 100-ai Panevėžio mokinių, vienas geriausių tarp lyginamų savivaldybių. Visgi mokyklų, neturinčių psichologo, procentinė dalis nuo visų mokyklų Panevėžio mieste didėjo, nors tyrimai rodo, kad BU mokyklų mokinių savijauta yra prastesnė nei vidutiniškai visoje šalyje. Be to, mokiniams trūksta mokėjimo mokytis kompetencijų, trūksta paskatų rinktis inžinerinės pakraipos mokymo programas bei vėliau studijuoti	Panevėžio mieste užtikrintas ikimokyklinio ugdymo prieinamumas, modernizuojama bendrojo ugdymo mokyklų įranga ir infrastruktūra, aukšta pedagogų kvalifikacija, aukšti mokinių VBE įvertinimai, aktyvi švietimo bendruomenė, kuriamas regioninis STEAM centras, diegiami robotikos užsiėmimai ikimokyklinio ir BU įstaigose, didėja neformaliajame ugdyme dalyvaujančių mokinių skaičius, prieinamas profesinis ir aukštasis mokslas. Teigiamas aspektas, tai, kad Panevėžio švietimo sistema pasirengusi imigrantų integracijai.
2) Napatraukli pedagogo profesija, mažas pedagogų ir vadovų darbo užmokestis ir didelė pensinio amžiaus sulaukusių pedagogų dalis		Remiantis šiomis ir kitomis Panevėžio miesto švietimo sistemos stiprybėmis bei pasinaudojus besikeičiančia mokymo (-si) aplinka, Panevėžys pajėgus orientuotis į
3) Per mažai ugdymo lėšų skiriama skaitmeninio		

ESMINĖS PMS PROBLEMOS, JŲ PRIEŽASTYS IR PASIREIŠKIMO ASPEKTAI

	<p>turinio diegimui ir atnaujinimui</p> <p>4) Stokojama BU ir neformaliojo ugdymo mokyklų infrastruktūros (pastatų modernizavimas, sporto aikštynai, sporto bazės ir kt.) finansavimo</p> <p>5) Nepakankamos paskatos mokiniams ir studentams rinktis inžinerinės pakraipos mokymo programas</p> <p>6) Nepakankamos paskatos rinktis studijuoti profesinėse mokyklose, Panevėžio kolegijoje, KTU Panevėžio technologijų ir verslo fakultete</p>	<p>profesinėse mokyklose, Panevėžio kolegijoje, KTU Panevėžio technologijų ir verslo fakultete.</p> <p>Analizė rodo, kad didėjanti pensinio amžiaus sulaukusių pedagogų dalis, mažas vidutinis mokyklų pedagogų ir vadovų darbo užmokestis ateityje gali lemti pedagogų trūkumą.</p> <p>Analizės metu nustatyta, kad miesto mokinių sveikatos rodiklis prastėja. Tai lemia ne tik sveikatos kompetencijų trūkumas, tačiau ir nepakankamas mokyklų sporto aikštynų, sporto bazių infrastruktūros modernizavimas.</p>	<p>švietimo sistemos gebėjimų tobulinimą reaguoti į rinkos poreikius, didinti STEAM specialistų skaičių, užtikrinti darbo jėgos įgūdžių perkvalifikavimą, naudotis moksliniu potencialu. Šios stiprybės padės sprendžiant nepakankamai efektyvios švietimo sistemos problemas.</p>
<p>PROBLEMA.</p> <p>NEPAKANKAMOS</p> <p>SVEIKOS-GYVENSENOS,</p> <p>AKTYVAUS LAISVALAIKIO IR</p> <p>AUKŠTO MEISTRISKUMO</p> <p>SPORTO SĄLYGOS</p>	<p>1) Senstanti visuomenė, ribotos pensinio amžiaus gyventojų pajamos</p> <p>2) Darbingo amžiaus gyventojų emigracija</p> <p>3) Neįgaliesiems asmenims pritaikytos infrastruktūros trūkumas</p> <p>4) NVO, bendruomenių, savanorių bendradarbiavimo stoka</p> <p>5) Ne visa miesto sporto infrastruktūra modernizuota, atnaujinta ar suremontuota</p>	<p>Mažėja gyventojų skaičius, sensta visuomenė, daugėja asmenų su negalia ir susiduriama su jiems pritaikytos infrastruktūros trūkumu. Gyventojų daugiau išvyksta nei atvyksta (ypač darbingo amžiaus), dėl ko surenkama mažiau mokesčių, o išvykę jauni žmonės palieka savo vyresnius, neretai pensinio amžiaus tėvus.</p> <p>Teršalų, išmestų į aplinkos orą iš stacionarių taršos šaltinių, kiekis 2019 m. buvo didesnis nei 2015 m. Mažas vietos NVO iniciatyvų finansavimas rodo, kad gyventojai dar nepakankamai aktyviai imasi iniciatyvos spręsti socialinius savo gyvenamosios vietos klausimus.</p>	<p>Panevėžyje sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas išvystytas. Panevėžio miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras aktyviai vykdo prevencines programas. Gyventojai vis aktyviau domisi sveikatos ir sveikos gyvensenos klausimais. Panevėžio miesto savivaldybė atnaujina rekreacines erdves, kuriose skirtingų amžiaus grupių gyventojai gali aktyviai ilsėtis ir sportuoti. Sporto organizacijų ir sportuojančių šiose organizacijose gyventojų skaičius auga. Taip pat didėja aukšto meistriskumo sportininkų, olimpinių, nacionalinių rinktinių narių ir kandidatų skaičius. Miestas prisideda prie neįgalųjų sporto ir fizinio aktyvumo plėtros skatinimo bei sportininkų ugdymo. Tarptautiniai sporto renginiai garsina miesto vardą. Galima daryti išvadą, kad esama situacija yra palanki siekiant</p>

ESMINĖS PMS PROBLEMOS, JŲ PRIEŽASTYS IR PASIREIŠKIMO ASPEKTAI

	<p>6) Įvairių sporto šakų trenerių trūkumas</p> <p>7) Padidėjęs teršalų, išmestų į aplinkos orą iš stacionarių taršos šaltinių, kiekis palyginus 2015 m. ir 2019 m.</p>	<p>Išvystytos sporto infrastruktūros ir sporto trenerių trūkumas riboja aukšto sporto meistriškumo pasiekimus.</p> <p>Analizė parodė, kad 2018 m. Panevėžio miesto savivaldybės gyventojų vidutinė gyvenimo trukmė buvo 78,3 m., kai Lietuvos sveikatos strategijos tikslas yra 77,5 m. Visgi 2018 m. Panevėžio mieste išvengiama mirtingumo rodiklis buvo aukščiausias tarp lyginamų savivaldybių ir aukštesnis nei šalies vidurkis.</p>	<p>spręsti nepakankamų sveikos gyvensenos, aktyvaus laisvalaikio ir aukšto meistriškumo sporto sąlygų problemą.</p> <p>Be to, atsižvelgiant į senstančią visuomenę ir jos poreikius, didėjantį gyventojų domėjimąsi savo sveikata bei gyvenamąja aplinka, Panevėžio miesto savivaldybėje ir toliau būtina gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, rūpintis sveikatai palankia aplinka, gerinti sporto bei fizinio aktyvumo sąlygas skirtingo amžiaus grupių ir poreikių gyventojams / sportininkams.</p>
<p><u>PROBLEMA.</u></p> <p>NEPAKANKAMA GYVENTOJŲ SOCIALINĖ APSAUGA IR ĮTRAUKTIS</p>	<p>1) Didelė socialinė atskirtis, sparčiai senstanti visuomenė</p> <p>2) Išaugęs socialinę riziką patiriančių šeimų ir jose augančių vaikų skaičius</p> <p>3) Padidėjęs užregistruotų smurto artimoje aplinkoje nusikaltimų skaičius</p> <p>4) Nepatenkinamas socialinio būsto poreikis</p> <p>5) NVO, bendruomenių, savanorių bendradarbiavimo stoka</p> <p>6) Socialiai pažeidžiamų žmonių baimė kreiptis pagalbos</p>	<p>Visuomenė sparčiai sensta, o darbingo amžiaus gyventojų skaičius, tenkantis vienam vyresnio amžiaus gyventojui, per 25 m. sumažėjo nuo 6,2 iki 3,6 proc. Šios aplinkybės formuoja augantį socialinių paslaugų poreikį ir vyresnio amžiaus gyventojų socialinę atskirtį.</p> <p>Darbo grupių susitikimų ir diskusijų metu paaiškėjo, kad Panevėžyje veikiančios NVO, bendruomenės, savanoriai stokoja koordinuoto darbo, tarpusavio bendradarbiavimo. Dėl to NVO ir gyventojų bendruomenės nepakankamai sprendžia iškilusias problemas bei patenkina tuos poreikius, kurių nepajėgia aprėpti valdžios ir verslo sektoriai. Pastebėta, kad Panevėžyje socialiai pažeidžiami asmenys vengia kreiptis pagalbos dėl visuomenėje suformuoto neigiamo įvaizdžio apie socialines paslaugas ir jas gaunančius asmenis.</p>	<p>Socialinių paslaugų infrastruktūra Panevėžyje yra pakankamai tolygiai išplėtotą. Įvairios gyventojų grupės nepertraukiamai gauna kokybiškas bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas. Mieste veikia platus socialinės pakraipos nevyriausybinų organizacijų spektras. Be to aktyvėja bendruomenių ir savanorių veikla. Visa tai būtina ir toliau plėtoti atsižvelgiant į senstančios visuomenės ir pažeidžiamų asmenų poreikius.</p> <p>Daroma prielaida, kad Panevėžio miesto savivaldybėje veikiantis socialinių paslaugų tinklas yra pajėgus gerinti gyventojų socialinės apsaugos sąlygas ir skatinti pakankamą įtrauktį.</p>

ESMINĖS PMS PROBLEMOS, JŲ PRIEŽASTYS IR PASIREIŠKIMO ASPEKTAI

<p>PROBLEMA.</p> <p>NEPRITAIKYTA DARNIAM JUDUMUI VIEŠOJI INFRASTRUKTŪRA</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Nepakankamai sparčiai vystoma dviračių takų infrastruktūra 2) Gatvių parametrai pertekliniai – per plačios gatvės ir jų juostos	<p>Dviračių takų infrastruktūra vystoma nepakankamai sparčiai, 1 000–iui gyventojų tenkantis lengvųjų automobilių skaičius didėja, nors darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus mažėja. Visgi Panevėžio miesto darnaus judumo plane nurodoma, kad miesto kompaktiškumas, reljefas, socialinės infrastruktūros išsidėstymas ir pasiekiamumas dviračių transportu – teigiami veiksniai, sudarantys palankias sąlygas dviračių transporto infrastruktūros vystymui mieste.</p> <p>Panevėžio mieste kelių su patobulinta danga rodiklis vienas geriausių tarp lyginamų savivaldybių, tačiau gatvių parametrai yra pertekliniai, t. y. per plačios gatvės ir jų juostos.</p>	<p>Panevėžio miesto savivaldybė parengė ir įgyvendina Panevėžio miesto darnaus judumo planą, kuriame numatyti veiksmai, skatinantys darnų judumą Panevėžio mieste. Pastaraisiais metais aktyviai rekonstruojami ir įrenginėjami pėsčiųjų ir dviračių takai, įrengiamos elektromobilių įkrovimo stotelės, taikomos lengvatų ekologiško elektromobilių vairuotojams. Be to pastebimas gyventojų domėjimasis sveikatos stiprinimu ir sveika gyvensena, dėl to daugėja dviratininkų, paspirtukininkų bei pėsčiųjų skirtingose miesto erdvėse. Gan plokščias miesto reljefas puikiai tinka <i>bevariklio</i> transporto plėtrai, šios sąlygos vysto skirtingų susisiekimo priemonių įvairovę ir didina gyventojų pasitenkinimą gyvenamąja vietove.</p> <p>Siekiant sparčiau vystyti darniam judumui pritaikytą viešąją infrastruktūrą, Panevėžio miesto savivaldybė pajėgi įgyvendinti darnaus judumo planą, suinteresuota ieškoti šiuolaikiškų ir gyventojų poreikius tenkinančių sprendimų.</p>
<p>PROBLEMA.</p> <p>NEPAKANKAMAI IŠVYSTYTA VIEŠOJO TRANSPORTO IR SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪROS SISTEMA</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Išlaugęs motorinių transporto priemonių skaičius 2) Mažas miesto autobusais keliaujančių Panevėžio gyventojų skaičius 3) Esamas gyventojų aptarnavimo viešuoju transportu lygis Panevėžio mieste atsilieka nuo išvystytų Europos miestų	<p>1 000–iui gyventojų tenkantis lengvųjų automobilių skaičius didėja, nors darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus mažėja. Vidutiniškai vienam Panevėžio miesto gyventojui 2019 m. teko 115 kelionių autobusu (kai Vilniuje – 264, Kaune – 2015, Klaipėdoje – 199, Šiauliuose – 131). UAB „Panevėžio autobusų parkas“ 2019 m. eksploatavo 110 autobusų, iš kurių tik 20 proc. iki 5 metų senumo. Susisiekimas viešuoju transportu periferinėse miesto teritorijose nepakankamai tolygiai išvystytas, o viešojo transporto apskaitos sistemos nėra.</p>	<p>Panevėžys – tankiausiai iš visų didžiųjų miestų apgyvendintas miestas, turintis gerai išplėtotą susisiekimo infrastruktūrą. Pasinaudojus ES struktūrinių fondų parama intensyviai modernizuojama miesto susisiekimo infrastruktūra ir paslaugų sistema siekiant sumažinti oro taršą, užtikrinti efektyvesnį miesto gyventojų susisiekimą, aukštą teikiamų viešųjų transporto paslaugų kokybę.</p> <p>2026 m. planuojamas baigti „Rail Baltica“ projekto įgyvendinimas dar labiau sustiprins Panevėžio miesto geografinės padėties, urbanistinės struktūros ir esamos transporto infrastruktūros privalumus. Taigi susisiekimo sistemos gerinimas, infrastruktūros plėtra ir modernizavimas</p>

ESMINĖS PMS PROBLEMOS, JŲ PRIEŽASTYS IR PASIREIŠKIMO ASPEKTAI

		<p>Taigi Panevėžio miesto gyventojai yra labiau linkę rinktis keliones automobiliu, o tai išbalansuoja miesto transporto sistemą ir didina neigiamas pasekmes aplinkai (didesnė tarša, eismo įvykių tikimybė).</p>	<p>išlieka neatsiejamu sėkmingo miesto vystymosi ekonominiu ir socialiniu garantu.</p>
<p><u>PROBLEMA.</u></p> <p>NEPAKANKAMAI IŠVYSTYTA MIESTO INŽINERINĖ IR URBANISTINĖ INFRASTRUKTŪRA</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Nepakankamai išvystyta inžinerinė miesto infrastruktūra 2) Miestas vystosi į vakarus, o centrinė dalis neišnaudoja potencialo 3) Individualių nekilnojamojo turto savininkų intereso trūkumas prisidėti prie miesto gerbūvio plėtojimo 4) Panevėžio teritorijų planavimo dokumentai turi trūkumų, pastebima integruoto planavimo stoka 5) Gamta paremtų sprendimų trūkumas 6) Nekompleksiška miesto periferija, gatvės formuojamos sodybinio tipo pastatais 7) Perteklinė švietimo įstaigų tinklo infrastruktūra	<p>Inžinerinė miesto infrastruktūra vis dar reikalauja didelių investicijų, nes ne visi požeminiai tinklai atnaujinti, paviršinio vandens nuotekų sistema dar nepakankamai išvystyta. Be to inžinerinės infrastruktūros atnaujinimo / remonto darbai nepakankamai efektyviai koordinuojami su gatvių dangos remonto darbais.</p> <p>Mieste yra daug apleistų pramoninių teritorijų. Sudėtinga konsoliduoti ir įgalinti didelius plotus didesnio masto projektams dėl smulkios nevystomos nuosavybės. Be to, pastebima ir perteklinė švietimo įstaigų tinklo infrastruktūra.</p> <p>Miesto periferija vystosi nekompleksiškai, gatvės formuojamos sodybinio tipo pastatais. Atkreipiamas dėmesys, kad teritorijų planavimo dokumentuose numatytas perteklinis vystymo potencialas, o tai sąlygoja nepakankamą infrastruktūros pasiūlą naujai urbanizuotose teritorijose. Šiuo metu miestas vystosi į vakarus, o centrinė dalis neišnaudoja potencialo. Tačiau siekiant atnaujinti miesto centrinę dalį, susiduriama su negeranoriškais turto savininkais.</p>	<p>AB „Panevėžio energija“ aktyviai keičia išskatinį kurą į atsinaujinančiais energijos šaltiniais (biokuru) ir vis intensyviau prisideda prie šiltnamio efekto mažinimo. Bendrovė vykdo ir šilumos tiekimo tinklų modernizavimą. Siekiant energetinio efektyvumo, Panevėžyje taip pat vykdoma daugiabučių renovacija. UAB „Panevėžio gatvės“ kartu su miesto savivaldybe nuolat investuoja į paviršinių nuotekų tinklų infrastruktūrą siekiant užtikrinti aukštą paslaugų kokybę vartotojams bei didinti miesto gyventojų gyvenamosios aplinkos kokybę.</p> <p>Panevėžio miesto savivaldybė intensyviai sprendžia gamtinių rekreacinių išteklių ir želdynų plėtros bei integracijos į bendrą miesto struktūrą problemines sritis. Be to 2019 m. pabaigoje Panevėžio miesto savivaldybės taryba pritarė Ekstremalios klimato kaitos deklaracijai ir miestas prisijungė prie pasaulinio šį dokumentą patvirtinusių miestų tinklo. Savivaldybė įtvirtino siekį tapti sveikiausiu, žaliausiu, ekologiškiausiu šalies miestu. Taigi Panevėžio miesto savivaldybė turi patirties ir ambicijų vystyti miesto inžinerinę ir urbanistinę infrastruktūrą siekiant užtikrinti jos darną su gamta bei šiuolaikiniais gyventojų poreikiais.</p>

ESMINĖS PMS PROBLEMOS, JŲ PRIEŽASTYS IR PASIREIŠKIMO ASPEKTAI

Pastebėta, kad miesto bendrojo plano žemas urbanistinis intensyvumas ir urbanistinis tankis ir nesudaro sąlygų kurti kompaktiškos struktūros; taip pat bendrasis planas nenumato minimalaus kietų minkštų dangų santykio, miesto morfologinių identiteto zonų, prioritetinės plėtros arealų, nenumato regioninės teritorinės sanglaudos.

Mieste trūksta gamta paremtų sprendimų, neišnaudojamas vidaus vandenų potencialas. Siekiant mažinti oro taršą, susiduriama su individualių namų savininkų nesuinteresuotumu atsisakyti namų šildymo kietuoju kuru ir jungtis prie centralizuotų šilumos tiekimo tinklų. Apibendrinant konstatuojama, kad trūksta integruoto planavimo.

PROBLEMA.
**NEPAKANKAMAS
GYVENTOJŲ SOCIALINIS
AKTYVUMAS IR PILIETINĖ
ATSAKOMYBĖ**

- 1) Gyventojai nepakankamai aktyviai imasi iniciatyvos spręsti savo gyvenamosios vietos klausimus, organizuoti socialinių, švietimo, kultūros ir sporto paslaugų teikimą.
- 2) Nėra įgyvendinamos iniciatyvos dalį viešųjų paslaugų perduoti NVO ir bendruomenėms
- 3) Mažas žinomumas apie Panevėžio vietos veiklos grupę

Gyventojai nepakankamai aktyviai imasi iniciatyvos spręsti savo gyvenamosios vietos klausimus, organizuoti socialinių, švietimo, kultūros ir sporto paslaugų teikimą. Siekiant šio tikslo mažai išnaudojamos tarpinstitucinio, tarptautinio bendradarbiavimo galimybės. Iš dalies problemą sąlygoja ir silpni, nepakankamai įtraukūs ir konstruktyvūs ryšiai tarp vietos savivaldos sektoriaus bei bendruomenių. Diskusijos su bendruomene metu buvo išreikšta nuomonė, kad Panevėžyje itin opus institucijų bendradarbiavimo, dialogo ir miesto institucijų atvirumo, gyventojų įtraukties nepakankamumo klausimas.

Panevėžio mieste aktyviai veikia Nevyriausybinų organizacijų taryba (NVO Taryba), kurios tikslas – skatinti nevyriausybinų organizacijų veiklą ir plėtrą, stiprinti bendradarbiavimą tarp savivaldybės institucijų, įstaigų ir nevyriausybinų organizacijų. Panevėžio miesto savivaldybės administracijoje yra įsteigta NVO koordinatoriaus pareigybė. Taip pat yra įsteigta jaunimo koordinatoriaus pareigybė, veikia jaunimo reikalų taryba, kuri įgyvendina jaunimo politikos prioritetus, sparčiai aktyvėja jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“ veikia. Savanoriška veikla tarp miesto gyventojų populiarėja, o miesto savivalda kartu su gyventojais sprendžia viešųjų lėšų panaudojimą per dalyvaujamojo biudžeto organizavimą. Šis pilietinio aktyvumo skatinimo būdas palaipsniui įtrauks vis daugiau

ESMINĖS PMS PROBLEMOS, JŲ PRIEŽASTYS IR PASIREIŠKIMO ASPEKTAI

	<p>4) Mažas rinkėjų aktyvumas savivaldos rinkimuose palyginus su Vilniaus ir Kauno miestų savivaldybėmis</p>	<p>Strategijoje „Lietuva 2030“ numatyta, kad iki 2020 metų bent 15 proc. viešųjų paslaugų (sporto, kultūros, švietimo, socialinių ir kitų) bus perduota nevyriausybinėms organizacijoms (NVO) ir bendruomenėms. Tačiau Panevėžyje nėra įgyvendinamos iniciatyvos dalį viešųjų paslaugų perduoti NVO ir bendruomenėms.</p> <p>Gyventojų aktyvumas 2015 m. ir 2019 m. vietos savivaldos rinkimuose atspindi nepakankamą pilietiškumą, nes rinkėjų aktyvumas buvo mažesnis nei vidutiniškai Lietuvoje, Kaune ir Vilniuje. Taigi vietos bendruomenė neaktyviai įsitraukia priimant viešojo valdymo sprendimus.</p>	<p>miesto gyventojų į sprendimų priėmimo procesus. Apibendrinant matyti, kad Panevėžyje kuriami instrumentai didinti gyventojų socialinį aktyvumą ir skatinti jų pilietinę atsakomybę. Būtina šiuos instrumentus tobulinti, viešinti ir aktyviai integruoti į savivaldos sprendimų priėmimų procesus.</p>
<p><u>PROBLEMA.</u></p> <p>NEPAKANKAMAI EFEKTYVUS SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS, SAVIVALDYBĖS ĮMONIŲ IR ĮSTAIGŲ VALDYMAS</p>	<p>1) Sinergijos trūkumas tarp savivaldybei pavaldžių įstaigų / valdomų įmonių, tarpinstitucinio bendradarbiavimo stoka</p> <p>2) Nėra centralizuotos savivaldybės turto apskaitos informacinės sistemos</p>	<p>Savivaldybė 2019 m. I pusem. nuosavybės teise valdė 1 029 ilgalaikio nekilnojamojo turto vienetus, tačiau nesukurta centralizuotos savivaldybės turto apskaitos informacinė sistema.</p> <p>2020 m. Savivaldybės pavaldume buvo 71 biudžetinė įstaiga, 12 viešųjų įstaigų, 10 PMS valdomų įmonių. Pastebimas sinergijos trūkumas tarp savivaldybei pavaldžių įstaigų / valdomų įmonių bei tarpinstitucinio bendradarbiavimo stoka.</p>	<p>Panevėžio miesto savivaldybės administracija modernizuoja viešojo administravimo paslaugas ne tik Savivaldybės administracijoje, bet ir biudžetinėse įstaigose. Taip pat savivaldybės administracija užtikrina aukštą informacinės visuomenės plėtros lygį. Visos informacinės visuomenės plėtros priemonės sudaro sąlygas administracinei naštai mažinti. Taigi esama situacija ir nacionalinės politikos siekis stiprinti orientaciją į rezultatus valstybės valdyme bei gerinti institucijų tarpusavio tinklaveiką bei bendradarbiavimą sudaro sąlygas efektyviai spręsti savivaldybės administracijos, savivaldybės įmonių ir įstaigų valdymo problemą.</p>
<p><u>PROBLEMA.</u></p> <p>NEPAKANKAMAI SUFORMUOTAS MIESTO</p>	<p>1) Nepakankamai patogus naudoti(is) informacijos pateikimo formatai Panevėžio mieste</p>	<p>Analizė parodė, kad vietos savivaldos veikla galėtų būti efektyvesnė – viešojoje nacionalinėje erdvėje trūksta pozityvios informacijos, nustatyta, kad nepatogus naudoti(is)</p>	<p>Panevėžio miesto savivaldybės administracijoje didelė dalis teikiamų paslaugų yra perkelta į elektroninę erdvę, diegiami e. demokratijos plėtrą skatinantys įrankiai. Gyventojai aktyviai naudojami elektroninėmis paslaugomis, o</p>

ESMINĖS PMS PROBLEMOS, JŲ PRIEŽASTYS IR PASIREIŠKIMO ASPEKTAI

JVAIZDIS IR NEPAKANKAMAI EFEKTYVI KOMUNIKACIJA	savivaldybės interneto svetainėje (sudėtinga puslapio „architektūra“) 2) Neaiškus miesto identitetas 3) Maža pozityvios informacijos sklaida nacionalinėje žiniasklaidoje.	informacijos pateikimo formatais Panevėžio miesto savivaldybės internetiniame puslapyje. Miestas lėtai įgyvendina įvaizdžio strategijos rengimą. Diskusijos su bendruomene metu, buvo išreikšta nuomonė, kad Panevėžyje itin opus institucijų bendradarbiavimo, dialogo ir miesto institucijų atvirumo bei nepakankamo gyventojų įsitraukimo klausimas.	savivaldybės naujienas seka ne tik miesto internetiniame puslapyje, bet ir socialiniuose tinkluose. Gyventojų informacijos sklaidai naudojamas platus spektras komunikacijos priemonių (internetinė erdvė, tradicinė spauda, žiniasklaida, radijas, socialinės medijos, dalomoji informacinė medžiaga ir pan.), taip užtikrinamas skirtingų auditorijų pasiekiamumas. Panevėžio miesto savivaldybės administracija vidutiniškai per metus surengia 6 gyventojų apklausas skirtingais klausimais, o VŠĮ Panevėžio plėtros agentūra rūpinasi Panevėžio miesto investicinio patrauklumo įvaizdžiu. Atsižvelgiant į komunikacijai naudojamas ir įvaizdžiui vystyti turimas priemonės, būtina ir toliau jas tobulinti, atsižvelgti į gyventojų nuomones, ieškoti papildomų finansavimo šaltinių. Tokiu būdu bus sėkmingai sprendžiama miesto įvaizdžio tobulinimo ir nepakankamai efektyvios komunikacijos problema.
---	--	--	---
